

245

2475-2487

III. Az igazság elleni bűnök

2475 Krisztus tanítványai magukra öltötték "az új embert, aki Isten szerint teremtetett, igazságosságban és igaz szentségben" (Ef 4,24). "Elhagyván a hazugságot" (Ef 4,25) el kell vetniük "minden gonoszságot, minden álnokságot és színlelést, és irigységet és minden rágalmazást" (1Pt 2,1).

2476 Hamis tanúság és hamis eskü. Az igazsággal ellenkező állítás, ha nyilvánosan hangzik el, különösen súlyos jelleget ölt. A bíróság előtt ez hamis tanúskodásnak számít. Ha eskü alatt tesszük, hamis esküről van szó. E cselekvésmódok hozzájárulnak egy ártatlan elítéléséhez, vagy egy bűnös fölmentéséhez, vagy a vádlott büntetésének növeléséhez. Súlyosan veszélyeztetik az igazságszolgáltatást és a bírák által kiszabott ítélet méltányosságát.

2477 A személyek becsületének tiszteletben tartása tilt minden olyan magatartást és beszédet, amely alkalmas arra, hogy igazságtalanul károsítsa őket. Bűnt követ el: vakmerő ítélettel az, aki még ha hallgatólagosan is, elegendő alap nélkül igaznak fogad el valami erkölcsi fogyatékoságot a felebarátban; megszólással az, aki mások létező hibáit vagy bűneit indokolatlanul föltárja olyanok előtt, akik arról nem tudnak; rágalmazással az, aki az igazsággal ellenkező állításokkal árt mások becsületének, és alkalmat ad a róluk alkotott téves ítéletekre.

2478 A vakmerő ítélet elkerülése érdekében mindenkinek, amennyire csak lehet, jóhiszeműen kell értelmeznie felebarátja gondolatait, szavait és cselekedeteit: "Abból kell kiindulnunk, hogy minden jámbor kereszténynek egy másik homályos állítását vagy véleményét inkább kell jól értenie, mint elítélnie. Ha semmiképpen nem tudja jól érteni, kérdezze meg a beszélő szándékát, és ha az helytelenül gondolna vagy értene valamit, jóságosan feddje meg; ha ez nem elegendő, próbáljon meg minden alkalmas eszközt, mellyel kijózanítható és megmenthető a tévedéstől."

2479 A megszólás és a rágalmazás a felebarát becsületét és tiszteletét rombolja. A tisztelet az emberi méltóság társadalmi elismerése, és mindenkinek természetes joga van neve tiszteletéhez, becsületéhez és tiszteletben tartásához. Ily módon a megszólás és rágalmazás sérti az igazságosság és szeretet erényét.

2480 Kerülni kell minden olyan beszédet vagy magatartást, mely hízélgéssel, dicsérrel vagy tetszésnyilvánítással bátorít vagy megerősít másokat cselekedeteik gonoszságában és viselkedésük erkölcstelenségében. A hízélgés súlyos bűn, ha súlyos viciumok vagy súlyos bűnök büntársává tesz. A szolgálatkészség vagy a barátság nem igazolja a nyelv kétszínűségét. A hízélgés bocsánatos bűn, amikor csak arra törekszik, hogy kedves legyen, elkerüljön valami rosszat, megszerezzen valami szükséges dolgot és megengedett előnyhöz juttasson.

2481 A dicsekvés vagy hengegés bűn az igazság ellen. Ugyanezt kell mondani az iróniáról, mely valakinek egy tulajdonosságát vagy viselkedését rosszakarattal nevetségessé téve gúnyolódik.

2482 "A hamis állítás azzal a szándékkal, hogy megtévesszen, hazugság." Az Úr az ördög művét a hazugságban leplezi le: "A ti atyátok az Ördög (...). Nincs benne igazság. Amikor hazugságot beszél, a sajátjából beszél, mert hazug és a hazugság atyja." (Jn 8,44)

2483 A hazugság a legközvetlenebb vétség az igazság ellen. Hazudni annyi, mint az igazság ellen beszélni vagy cselekedni megtévesztő szándékkal. A hazugság, mivel az embernek az igazsághoz és a felebaráthoz fűződő kapcsolatát sérti, annak az alapvető kapcsolatnak árt, mely az embert és szavát az Úrhoz köti.

2484 A hazugság súlyosságának mértéke függ az eltorzított igazság természetétől, a körülményektől, az elkövető szándékától, és a kártól, amit a hazugság áldozatai elszenvedtek. Ámbár a hazugság önmagában bocsánatos bűn, halálos bűnné válik, amikor súlyosan sérti az igazságosságot és szeretet erényeit.

2485 A hazugság természete szerint elítélendő. Megszentségteleníti a szót, melynek az a rendeltetése, hogy a megismert igazságot másokkal közölje. A megfontolt szándék arra, hogy a felebarátot megtéveszse az igazsággal ellentétes állításokkal, vét az igazság és a szeretet rendje ellen. A bűnösség még nagyobb, ha a megtévesztési szándék rossz következményekkel járhat azok számára, akiket megtévesztett.

2486 A hazugság (mivel az igazmondás erényének megsértése) valóságos erőszak a másikkal szemben. Megismerőképeségében sebzi meg, mely minden ítélet és döntés előfeltétele. Csírájában hordozza a lelkek megoszlását és mindazt a rosszat, ami ebből következik. A hazugság minden társadalom számára ártalmas; aláássa az emberek közötti bizalmat és megbontja a társadalmi kapcsolatok rendszerét.

2487 Az igazságossággal és az igazsággal szemben elkövetett bármely bűn jóvátételi kötelezettséget von maga után, akkor is, ha elkövetője bocsánatot nyert. Amikor a bűnt lehetetlen nyilvánosan jóvátenni, titokban kell megtenni; ha a károsultat nem lehet közvetlenül kártalanítani, erkölcsi elégtételt kell nyújtani neki a szeretet nevében. Ez a jóvátételi kötelezettség fennáll a mások becsülete ellen elkövetett bűnök esetén is. E morális és olykor anyagi jóvátétel mértékét az okozott kár nagysága határozza meg. E jóvátétel lelkiismeretben kötelez